

دوراهی جنگ و صلح

گوروش احمدی

دیپلمات پیشین

حمله شنبه گذشته اسرائیل نشان داد که ایران بار دیگر بر سر دوراهی جنگ و صلح قرار گرفته است. تصمیم مسؤلان در اینکه کام در کدام مسیر خواهیم گذاشت، تعیین کننده خواهد بود و می تواند آینده کشور و مردم را برای سال ها و حتی دهه ها رقم بزند. مسئله این است که جنگ مستقیم و رودررو بین ایران و اسرائیل هیچ گاه در چند دهه گذشته در دستور کار تهران و تل آویو نبوده و هر دو به جد قصد اجتناب از آن را داشته اند. راهبرد ایران و گروه های همسو با ایران در منطقه تاکنون جنگ نامتقارن و فرسایشی با شدت کم یا جنگ در سایه بوده و اسرائیل نیز راهبرد مهار جنگ نامتقارن، عمدتاً از طریق عملیات محدود در سوریه را دنبال می کرده است.

عملیات حماس در ۱۵ مهر (۷ اکتبر) که افراطیون اسرائیل آن را ۱۱ سپتامبر خود می نامند، شرایط را به طور کامل متحول کرد و آنچه را که آنها «نظم جدید» نامیدند، در دستور کار تل آویو قرار داد. غیرفعال کردن محور مقاومت در مرکز این راهبرد جدید اسرائیل قرار گرفته است. تمرکز انحصاری بر غزه و شروع نسل کشی در این باریکه مرحله نخست این راهبرد جدید بود. اسرائیل سپس در ۴ دی و ۱۳ فروردین با هدف قراردادن سرداران سپاه در سوریه با این فرض که در ارتباط با لجستیک محور مقاومت قرار داشتند، مرحله دوم راهبرد خود را به قصد اخلا در ارتباطات و تدارکات محور مقاومت شروع کرد. با انفجار پیجرها در ۲۷ شهریور، تمرکز اسرائیل بر روی حزب الله قرار گرفت. همچنین اسرائیل به موازات اقدامات علیه حماس و حزب الله، هدف قطع ارتباط بین ایران و لبنان از طریق تخریب راه های ارتباطی بین سوریه و لبنان و کنترل فرودگاه بیروت را نیز دنبال کرده و ممکن است در آینده بر آن اصرار کند.

با توجه به این راهبرد جدید اسرائیل سؤال همواره این بوده است که آیا ایران برای جلوگیری از تضعیف جدی و غیرفعال شدن گروه های محور مقاومت مستقیماً وارد برخورد با اسرائیل خواهد شد یا خیر. ایران با وجود ترور شهید هنیه در تهران به مدت دو ماه خویشترنداری پیشه کرد و تنها بعد از انفجار پیجرها و ترور سران حزب الله، عملیات وعده صادق ۲ را انجام داد. اکنون بعد از عملیات شنبه گذشته، سخنگوی ارتش اسرائیل مدعی شده است که «اسرائیل آزادی عمل هوایی گسترده تری در ایران دارد». این ادعا، صرف نظر از راست یا دروغ بودن آن، در بی آن است که ایران را از تلاش برای متوقف کردن جنایات اسرائیل در لبنان و غزه بازدارد.

اکنون سؤال مهم این است که ایران در چنین شرایطی چه اقدامی می تواند انجام دهد. جنگ تمام عیار بی شک می تواند ایران را با مخاطرات عظیمی مواجه کند. سؤال هیچ گاه این نبوده که ایران توان رویارویی مستقیم با اسرائیل را دارد یا ندارد، بلکه مسئله این است که امکانات اسرائیل به دلیل آمادگی آمریکا و چند کشور اروپایی برای ورود به جنگ نامحدود است. در هر شرایطی، دیپلماسی تنها بديل جنگ است. فعالیتهای دیپلماتیک وزیر محترم خارجه قطعاً بسیار مفید و لازم بوده، اما کافی نبوده است. دو اقدام دیگر نیز لازم است:

۱- تعاملات دیپلماتیک باید همراه با ارائه راه حل های دیپلماتیک برای مناقشات موجود باشد. ایران از این نقطه نظر دارای نقطه ضعف است؛ چراکه بدون طراحی و ارائه راه حل دیپلماتیک برای هر مناقشه، تحرکات دیپلماتیک نمی تواند نتیجه ای ملموس داشته باشد. اگر ایران راه حل ارائه ندهد، جایی در تعاملات دیپلماتیک پیش رو دربار آینده لبنان و فلسطین نخواهد داشت.

۲- اگرچه روابط ایران با کشورهای منطقه نیازمند بازسازی است و سفرهای وزیر خارجه برای این منظور ضروری بوده است، اما اجماع وجود دارد که آمریکا تنها کشوری است که ممکن است بتواند بر خودسری های اسرائیل لگام بزند. ایران باید هرچه زودتر دایره تعاملات خود را گسترده تر کند و کار با آمریکا و اروپا را که گویا در جریان سفر رئیس جمهور به نیویورک در دستور کار قرار گرفته، شروع کند.

سه شنبه ۸ آبان ۱۴۰۳
۲۵ ربیع الثانی ۱۴۴۶
۲۹ اکتبر ۲۰۲۴
سال بیست و یکم
شماره ۴۹۶۱
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

روزنامه شرق

معاون اول رئیس جمهور:
ضرورت بهره گیری از
فناوری های پیشرفته
راهبرد جدی دولت است

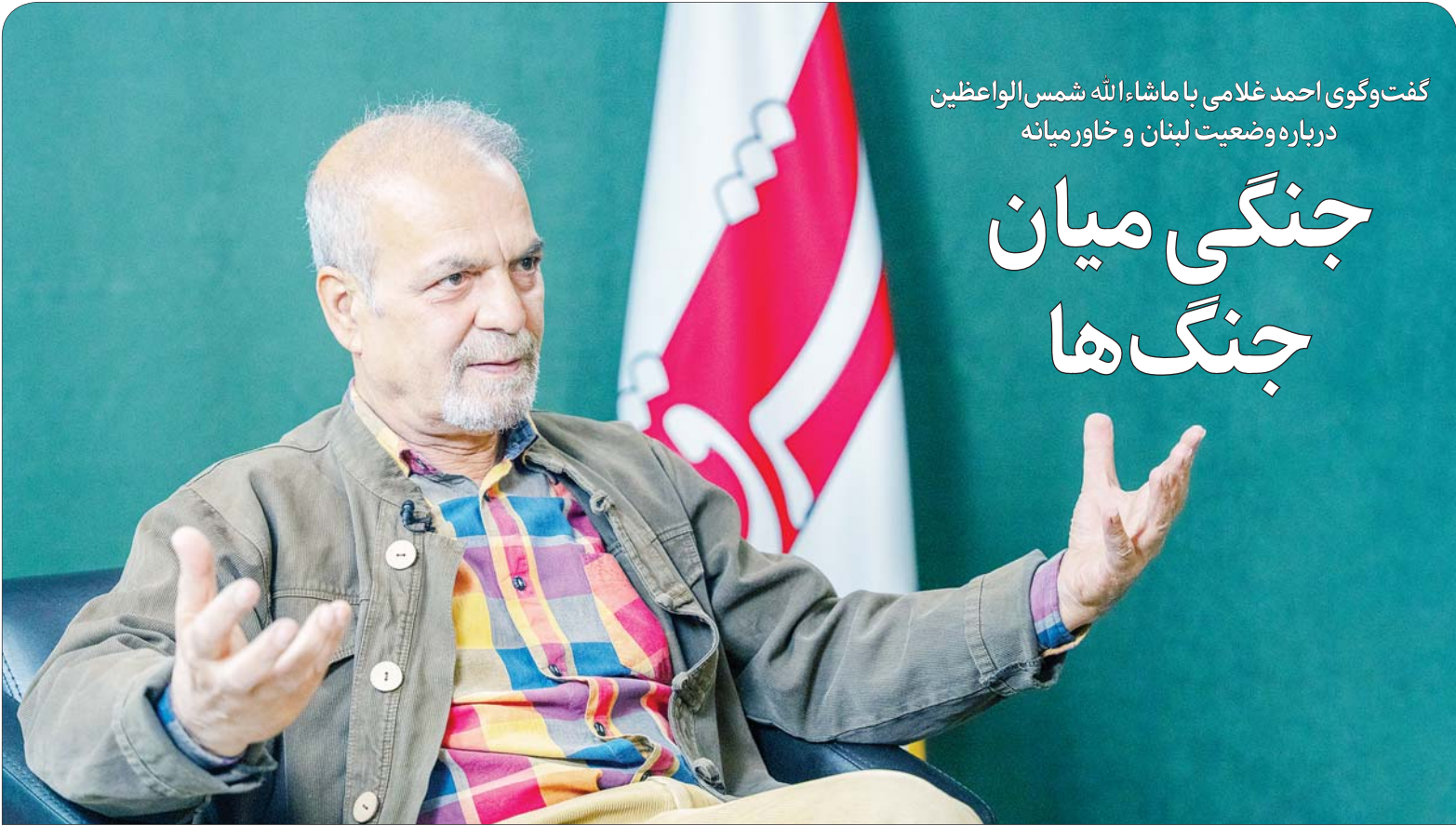

گزارش تیتربیک را در صفحه ۸ بخوانید

گزارش «شرق» از وضعیت اینترنت و فیلترینگ در ایران در آستانه ۲۹ اکتبر، روز جهانی اینترنت

محرومیت خودساخته

گفت وگویی احمد غلامی با ماشاء الله شمس الواعظین درباره وضعیت لبنان و خاورمیانه

جنگی میان جنگ ها

یادداشت

دیپلماسی عمومی در فضای متلاطم بین المللی

جاوید قربان اوغلی

ویژگی این جمع حضور همکاری بود که فارغ از خط و ربط سیاسی که از لوازم غیرقابل انکار «دیپلمات بودن در نظام جمهوری اسلامی است و در اساسنامه این وزارت هم بر آن تأکید شده، برای هدفی ملی گرد هم جمع شده بودند. در نهایت آزادی به بیان نقطه نظرات خود پرداختند و مهم ترین سخنگوی جوان وزارت امور خارجه با صبوری و بردباری به نظرات جمعی ریش سفید گوش داد، یادداشت برداری کرد و قول استمرار آن را داد؛ اقدامی به غایت شایسته و قابل تقدیر. در همین جا فرصت را مقتضی کرده و از همکاری شرکت کننده در این جلسه درخواست دارم نظرات مطرح شده خود را از طریق نشر در رسانه ها در اختیار افکار عمومی قرار دهند. تردید ندارم که مرکز دیپلماسی عمومی و رسانه ای وزارت امور خارجه از این امر استقبال و آن را در جهت پیشبرد اهداف مرکز تلقی خواهد کرد.

به منظور فتح باب پیشنهاد، اجازه می خواهم مطالب مطرحه در آن جلسه از جانب این قلم را به اختصار در این یادداشت ذکر کنم. با این توضیح که بنده در زمره نفرات آخری بومم که زبان به صحبت گشودم. دلیل آن هم این بود که مطالب همکاران آن چنان عمیق، کارشناسانه و برآمده از تجربه و تجربه در عرصه بین المللی و دغدغه مند برای کشور بود که واقعا نیازی به تکرار نداشت.

۱- ضرورت ترمیم چهره کشور که مخدوش شده است: این مهم در دو حوزه داخلی و خارجی است. در بخش اول نیازمند ترمیم شکاف ها و گسل های دولت - ملت هستیم. باید ببینیم که این گسل ها می توانند متنضم مخاطرات جبران ناپذیری برای کشور باشد. بخش دوم بازسازی سیاست خارجی و ریل گذاری معطوف به کاهش تنش، اعتمادزایی و تصحیح چهره ایران در جهان است. پیش درآمد این مهم قبول این واقعیت تلخ و شکل گیری اراده قوی برای عبور از این شرایط است که کشور گرفتار آن است. مسئولیت ذاتی و قانونی وزارت امور خارجه تحقق این مهم است. شورای عالی امنیت ملی (شعام) بالاترین مرجع سیاست گذار و تصمیم ساز در سیاست خارجی است که مبتنی بر قانون، وزارت امور خارجه تنها مجری آن سیاست هاست. در واقع وزارت امور خارجه پنجره کشور به جهان و سخنگوی آن به مثابه شیشه این پنجره است. هر چه شیشه کدرتر باشد، زیبایی های پنجره و ساختمان در منظر و مرئی بیننده زشت و بی قواره جلوه خواهد کرد.

برگزیده ها

مرکز پژوهش های اتاق بازرگانی در گزارشی لایحه بودجه را برای ترمیم چالش های اقتصادی کشور ناکارا دانست

ناترازی های بودجه

سخنگوی وزارت امور خارجه ایران در واکنش به عدم محکومیت حمله اسرائیل توسط روسیه:

امنیت خود را از هیچ جایی خریداری نمی کنیم

شرایط فدراسیون هر روز بدتر از دیروز

آن ۵ نفر

واکاوای سیاست مسکو در قبال تحولات خاورمیانه و تنش تهران-تل آویو

دوربرگردان روسی

روایت حسن فحص از اوضاع لبنان

تا آخرین فشنگ

یادداشت

در اهمیت «آزادی اقتصادی»

حسین فحکو

کارشناس اقتصادی

تقریباً هم زمان با برگزاری نشست اخیر سران گروه بریکس در روسیه و اولین حضور رسمی کشورمان در این اجلاس، گروه ویژه اقدام مالی (افای تی اف) نیز در پاریس تشکیل جلسه داد و ایران را همچنان در لیست سیاه نگه داشت. البته وضعیت یکی از دو قطب بریکس یعنی روسیه نیز بهتر از ایران نبوده و عضویت این کشور همچنان منوط ماندن و آفریقای جنوبی، یکی از بنیان گذاران این گروه، نیز در لیست خاکستری قرار گرفت. شاید برای این کشورها حضور و غیاب در لیست های سیاه و خاکستری گروه ویژه اقدام مالی چندان بنیادین و اساسی نباشد و به سبب ظرفیت های اقتصادی و حضور در بلوک های قدرت، بتوانند مشکلات خود را به گونه ای رفع و رجوع کنند. اما بی شک برای کشورمان که حدود یک دهه است که از تحریم های سخت بین المللی در رنج بسیاری است و ساختار اقتصادی شکننده ای دارد و در آغاز برنامه توسعه ای است که حداقل نیازمند صد میلیارد دلار سرمایه گذاری برای تحقق رشد هشت درصدی است، برخورداری از امکان تبادلات مالی و بانکی و تأمین اعتبارات و... بسیار حیاتی و تأثیرگذار است. البته صرف خروج از لیست سیاه گروه ویژه اقدام مالی، گره گشای مشکلات حاد اقتصادی کشورمان نیست و کار پیچیده تر از این حرف هاست. چنان که باز در همین روزها گزارش مؤسسه فریزر از شاخص «آزادی اقتصادی» منتشر شد و کشورمان متأسفانه در انتهای فهرست در رتبه ۱۵۸ (در بین ۱۶۵ کشور) و جزء ۱۰ کشور دارای بسته ترین و نازادترین اقتصادهای جهان قرار گرفت. اندازه دولت، حقوق مالکیت، پول قوی، آزادی تجارت بین المللی و حجم مقررات، مؤلفه های زیرمجموعه شاخص «آزادی اقتصادی» هستند که هر چه در کشوری در راستای عرضه کالای عمومی بهتر، مبادله آزادانه و داوطلبانه، کاهش ناامنی ها و تعامل بهتر

جهانی و... ساماندهی شده باشند، وضعیت آن کشور مناسب تر و تولید و درآمد سرانه آن بیشتر است.

جناب آقای علی شهبابی

مصیبت وارده را به شما و خانواده محترم تسلیت می گوئیم، برای آن مرحومه غفران و برای بازماندگان صبر مستنلت داریم.

روزنامه شرق

ارتباط با روزنامه شرق

T.ME/ALOSHARGH

سازمان آگهی های

روزنامه شرق

۸۶۰ ۳۶۱۱۹